

Per Olov
Enquist

PÉLDÁZATOK
KÖNYVE

Szerelmes regény

A kiadó köszönetet mond a könyv fordításának támogatásáért
a Svéd Művészeti Tanácsnak

KULTURRÅDET

A fordító a Műfordítók Egyesületének tagja

A fordítás alapjául szolgáló mű
Per Olov Enquist: *Liknelseboken – en kärleksroman*
Norstedts, Stockholm, 2013

Copyright © Per Olov Enquist, 2013
Hungarian translation © Kúnos László, 2017
Versfordítás © Tótfalusi István, 2017

*

Egyszer csak minden felfeslett: 2011 februárjában megkapta a megperzselődött jegyzetfüzet lapjait.

Először nem jött rá, hogy biankó csekket kapott. Hiszen az a jegyzetfüzet volt, melyről egyszer már írt.

Az a jegyzetfüzet, melybe apja, aki már hetvenhat éve halott, feljegyezte az anyjához írt szerelmes dalait. Amikor meghalt, anyja elégette a füzetet. Így lehetett rendezni a helyzetet. Anyja így rendezte. Visszavonhatatlanná tette. Nem akarta, hogy a férje versek írója legyen, mivel a versírás bűn, a szerelmes versek ragacsosak, mint a szirup, ha nem vigyáz, rátapadnak megboldogult férje emlékére is.

Vagy anyja csak az *élet mocskától* rettegett?

Lényegében a szerelmet is az élet mocskának tartotta. Ha az ember ebben az állapotban megfagy, és ha valaki az arcára dermedt jégréteget nézi, fenyegetően nyilvánvalóvá válik, hogy amit lát, az *szerelem*. A beledermedés bűnnek számít, és mivel nagyon fáj, bűn is, talán halálos bűn, ami egy kicsit zavaros magyarázat, de *anyja így magyarázta*, és mindenesetre a döntése visszavonhatatlan volt. A dolgot úgy intézte el, hogy elégette az apja verseit tartalmazó füzetet, eltüntette az egyetlen nyomot, ami az ő múltja lehetett volna a költészet történetében, ami persze az ő saját története is volt, a születésé, és ami bizonyára magyarázatul szolgálhatott volna arra, miért halt meg majdnem Izlandon.

Csak annyi volt biztos, hogy *a füzet elégett*.

Az elégetett jegyzetfüzet volt tehát az egyetlen dokumentuma annak, hogy az a bizonyos Elof nevű favágó egyben művész is volt, vagy mindenesetre csudabogár, és talán rendelkezett valamiféle leírhatatlan tulajdonsággal,

aminek már a pusztá említése is kiváltott valamiféle bibliai félelmet és reszketést. És ebben rejlett, kivédhetetlenül, annak magyarázata, hogy miért próbálta a gyermek, vagyis ő, halálra inni magát, annyira, hogy végül magának a Megváltónak kellett közbeavatkoznia, még ha a szeszkezén megtagadta is Megváltóját! A bizonyíték pedig elégett, és ezzel a dolog el lett intézve.

Miért használja mindig ezeket a szavakat, hogy *elintézve*. Meg hogy *kivédhetetlen*.

Februárban azután postán megkapta az elégetett jegyzetfüzetet. Kétségkívül az igazit. Tévedésről szó sem lehetett. Apja beleírta a nevét, a dátumot, aztán a szerelmes verseket, egyiket-másikat rímes formában, és az égésnyomok ellenére könnyen el lehetett olvasni őket. Teljes egészében olvashatók voltak, mivel a noteszlapoknak csak mintegy negyede pörkölődött meg alul, a legszélén.

Barna lett a papír, ahol a *mohó lángok* elszínezték, azon túl érintetlen fehér. Mint nagypapa ladikja!

A füzet alsó széle tehát megégett. De nem annyira, hogy a versekből bármi fontos elveszett volna – hamar nyilvánvalóvá vált tehát, 2011 februárjában, hogy ez az a jegyzetfüzet, *apja jegyzetfüzete*, melyről két könyvében is írt. Vagy talán háromban is. Mindenesetre kimerítően sokszor. És ezekben a könyvekben (három volt!) szemrehányást tett az anyjának, amiért elégette a füzetet, és ily módon azzal is megvádolta, hogy büntől való szorongást táplált a fiába a versírással vagy talán általában az írással szemben.

Ez lenne a magyarázat.

Egyre jobban beleélte magát. Ez magyarázta a bénító szorongást *az utolsó lépés, a teljes kitárulkozás* előtt. Hogy belevesse magát a jegyzetfüzet világába, mintha valami bűnös olvasmány volna, mint a *Levande Livet* képes magazinnak azok a példányai, amelyeket a Renströmék budijában talált és olvasott el tizenegy éves korában, s amelyek folytatásokban közöltek egy szerelmes regényt, hetente újabb és újabb kitalált fordulatokkal. Az igazat megvallva biztonságosabbnak érezte, ha nem teszi meg a kitárulkozás utolsó lépését, kivált erősen személyes ügyekben. Mert ott nagyon észnél kell lenni.

A folyó partjánál is.

Most azonban megérkezett postán a jegyzetfüzet. Kinyitotta a borítékot, óvatosan lapozgatta a füzetet, és olvasta. A borító belső oldalán apja neve, maga írta bele, kissé dőlt betűkkel. Határozott írás, Elof f-fel, a családnév kv-vel, nem qu-val, ahogy ő írja. Lehet, hogy ezzel *kicsit előkelőbbnek* akarja magát mutatni?! A qu előkelőbbnek hat, mint a kv. Egy pillanatig jobban szégyellte magát, mint a küldemény érkezése előtt, de erőt vett magán, és tovább olvasott.

Amikor a végére ért, nem bírta felállni.

Mi történhetett?

A következő hetekben úgy érezte, megbénult, de közben nyugtalan is volt, és végül cselekedni kezdett. Volt telefonja. Felhívta a küldemény feladóját, az egyik unokahúgát.

Nem tudott válaszolni a kérdésére.

A jegyzetfüzetet ő is postán kapta egy csomó egyéb papírral együtt. Ezek részben az anyjától származtak, aki Elof húga volt. Egy másik részük egy halott (a Fiú! Siklund!) hagyatéka volt, aki egyszer majdnem újra megtérítette őt, az író, de ő végül kisiklott a Megváltó hálójából. Erről ennyi most elég. Siklund egyébként egy másod-unokatestvér gyereke volt, vagyis harmad-unokatestvér, csak szegről-végről rokon, és 1977. november 26-án halt meg a diliházban, vagyis elmeógyógyintézetben.

Unokahúga, a notesz feladója utalt is rá, hogy ő, az író, jól ismerte a Fiút. Írt is róla, írása a „feltámadásról” szólt.

Az ügy kétségtelenül igaz, cáfolhatatlan és kínos.

Unokahúga ezért nem érezte szükségét annak, hogy részletesebben is vázolja Siklund sorsát. Amit ő egyszer már megírt egy színdarabban, s amit a családban egyesek rossz néven vettek tőle. Besározni szegény ördög emlékét! Még ilyet! A küldemény Siklund hagyatéka volt. Unokahúga ráadásul megtalálta „az” Elof nekrológiáját is. Azt is elküldte. Jó régóta porosodott már az iratköteg Albert Lindström nyaralójának padlásán (különös!, miért ott, hiszen nem is rokon!).

Ez volt minden, amit az unokahúga tudott.

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2017-ben
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Felelős szerkesztő Schmal Alexandra
Korrektor Zöldhegyi Sarolta
A könyvet Pintér József tervezte
Műszaki vezető Takács Klári
Kiadványszám 8724
Warnock betűtípusból szedve
ISBN 978 963 14 3439 2